

Motion till riksdagen 2005/06:Ju508

av **Johan Pehrson m.fl. (fp)**

Liberala satsningar på rättsväsendet

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	2
Ett starkt rättsväsende – den demokratiska kärnuppgiften	2
Effekterna av s-politiken är tydliga för medborgarna.....	3
Tomma s-budgetlöften	3
Folkpartiet liberalernas satsningar på rättsväsendet	5
Polisorganisationen	5
Fler poliser	5
Minska nyrekryteringen av kriminella	6
Fokusera på den grova organiserade brottsligheten.....	6
Säkerhetspolisen.....	7
Åklagarorganisationen	7
Ekobrottsmyndigheten	8
Domstolsväsendet	9
Kriminalvården	10
Rättshjälpkostnader	11

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2006 enligt uppställning:

Anslag (tusental kr)	Regeringens förslag	Anslagsförändringar
4:1 Polisorganisationen	15 674 018	+680 000
4:2 Säkerhetspolisen	698 631	+30 000
4:3 Åklagarorganisationen	862 424	+25 000
4:5 Domstolsväsendet m.m.	4 074 140	+105 000
4:6 Kriminalvården	5 729 965	+150 000
4:7 BRÅ	60 116	-10 000
4:12 Rättshjälpkostnader m.m.	1 199 214	+30 000
Totalt	29 022 913	+1 010 000

Ett starkt rättsväsende – den demokratiska kärnuppgiften

Svenskt rättsväsende är satt under stark press. De rättsvårdande myndigheterna uppvisar brister i uppfyllandet av de av riksdagen och regeringen fastlagda målen för rättsväsendet. För oss liberaler är detta ytterst allvarligt. Rättsväsendet utgör kärnan i den demokratiska rättsstaten. Våra gemensamma normer kring vad som är rätt och fel, tillsammans med ett väl fungerande rättsväsende, utgör pulsådern i en rättsstat. Folkpartiets förslag om ökad trygghet och minskad brottslighet handlar om minskad social orättvisa, tilltro till demokratin och bättre förutsättningar för tillväxt.

Gapet mellan regeringens beställning och förutsättningarna för myndigheterna att garantera en kvalitativ verksamhet är växande. Tiotusentals statstjänstemän gör fantastiska insatser med de bristande förutsättningar regeringen ger.

Folkpartiet liberalerna redovisar i denna motion fördelningen och inriktningen av våra satsningar på rättsväsendet. Sammantaget tillför vi 3 030 miljoner kronor mer än regeringen under perioden 2006–2008. På årsbasis, för respektive år, motsvarar det en anslagsförstärkning med 1 010 miljoner för varje år. Det är medel som långsiktigt bidrar till att öka kvaliteten i brottsbekämpningen, minska effekterna av kriminaliteten och öka tryggheten för medborgarna.

Effekterna av s-politiken är tydliga för medborgarna

Polisen fortsätter att dras med betydande effektivitetsproblem. Endast 16 procent av de polisanmälda brotten klarades upp år 2004. Polisen skriver av 75 procent av de anmälda brotten samtidigt som våldsbrotten ökat med 20 procent de senaste tio åren. Polisens synlighet minskar. Den lokala närvaron rullas tillbaka med hundratals stängda polisstationer och nedlagda närpolisområden. Det politiska ledarskapet lyser med sin frånvaro. Ett flertal undersökningar redovisar en risk för att medborgarnas förtroende för polisen är på väg att sjunka ännu lägre.

Åklagarnas pressade situation fortsätter. Trots en positiv rörelseriktning ligger lagföringsandelen ännu på omkring 60 procent.

Domstolarnas handläggningstider ökar till följd av hög måltillströmning men fortsatt knappa resurser. När rättsväsendets förmåga att utreda och lagföra brottslighet sviktar, blir följden ökad otrygghet i samhället.

Kriminalvården dras med fortsatta kvalitetsproblem. Detta gäller såväl säkerhet som innehåll. Regeringens stötvisa engångstillskott utgör endast fyllnadsmassa i en verksamhet som, enligt kriminalvårdens egen ledning, för länge sedan hade begärts i konkurs om det inte hade varit en myndighet.

Folkpartiet liberalerna vill se en förändrad attityd till rättsväsendet. Utan att överge krav på effektiv användning av skattemedel fordras långsiktigt större resurser. För rättsväsendets del är det nödvändigt med förändringar när det gäller politiskt ledarskap, styrning, organisation och långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

Utmärkande för regeringens budgetpropositioner är att det saknas en övergripande strategi för rättsväsendets utveckling som helhet. Det som för tillfället pågår hos myndigheter beskrivs i allmänt positiva ordalag. Däremot saknas det tydliga politiska riktlinjer för utvecklingen av t.ex. "En nationell polis", samt vilja att redovisa vad som åstadkommit med de strukturella problem inom polisorganisationen, som bl.a. tagits upp av den s.k. Göteborgskommitténs betänkande (SOU 2002:122) och därpå fördjupade utredningar.

När det gäller kriminalvården saknas t.ex. konkreta förslag mot att narkotikamissbruket breder ut sig eller att den outnyttjade tiden i anstalt ökar på bekostnad av arbete, utbildning och behandling. Det är lätt att få bilden att regeringen inte vill regera annat än i detaljer, i stället för att ta det helhetsgrepp på verksamheten som rättsväsendet så väl behöver.

Tomma s-budgetlöften

De svenska rättsvårdande myndigheterna skulle kunna göra ett avsevärt bättre arbete om de varje år fick ta del av de resurser som utlovats. Innevarande år är en katastrof när det gäller ekonomisk planering för de rättsvårdande myndigheterna.

Fel! Okänt namn på

Överrättspresidenter och Advokatsamfundet känner sig tvingade att punktera s-regeringens ekonomiska trixande. När det gäller just domstolarna så konstaterar dessa vad avser budgetåret 2005 att: ”I själva verket är de ekonomiska förutsättningarna för domstolarna för i år och framöver både oklara och otillräckliga. Facit av ’satsningen’ blev alltså mindre pengar för verksamheten, inte mer”. (DN 050329)

Ansvariga för ekonomin på Rikspolisstyrelsen redovisar att det finns ekonomiskt utrymme för endast en tredjedel av aviserade nya satsningar.

Riksdagens finansutskott menar att de omfattande indragningarna av anslagssparande, anlagskrediter samt en generell indragning av myndigheternas medel varit förödande för möjligheten att bedriva en långsiktigt hållbar ekonomisk planering hos myndigheterna. Finansutskottet har i en PM understrukt att systemet med anslagssparande och anlagskrediter på ramanslag syftar till att myndigheterna ska kunna utnyttja sina anslagsmedel på ett ansvarsfullt, långsiktigt och effektivt sätt. Åtgärder som innebär att sparade medel inte får användas och eventuellt kan komma att dras in riskerar att skicka signaler i motsatt riktning. Metoden att begränsa användningen av sparade medel har använts tidigare, men skrivningarna i budgetpropositionen för 2005 var mer långtgående än tidigare. Det var första gången som regeringen använder ett generellt stopp för förbrukning av anslagsbehållningar i stället för att peka ut vissa områden. Man tar på detta sätt över alla myndigheter.

Om myndigheterna inte ges möjlighet att använda medel som man har sparat, ligger det nära till hands att inte längre spara några pengar till årsskiftet. Den ansvarsfullhet som spar- och kreditmöjligheterna är tänkta att skapa riskerar att undergrävas av återkommande begränsningar i möjligheten att använda sparade medel. Det blir åter rationellt för myndigheter att göra av med pengar före årsskiftet. Det är så ledarskapet ser ut i rättsväsendet.

Regeringens ekonomiska dubbelspel fortsätter för kommande budgetår för anslagen genom ”en generell reduktion med 0,6 procent av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändmål”. Detta är ett illa dolt försök att förklara omfattande besparingar i kärnverksamheten. Indragningarna kommer leda till färre poliser, färre civilanställda, längre handläggningstider hos åklagare, minskad kraft i ekobrottsbekämpningen och ännu större balanser i våra domstolar. Lägg därtill utebliven kompetenshöjning inom kriminalvården.

I budgetpropositionen (2005/06:1, UO 4 s. 13) skriver regeringen: ”För att underlätta myndigheternas planering ytterligare kommer rättsväsendets myndigheter under 2006 också tilldelas normala krediter.”

Först utlovas alltså pengar ännu en gång, sedan drar regeringen ännu en gång tillbaka pengarna och så får man nöjt köra verksamheten på kredit. Krediter som plötsligt, mitt i juletid, sades upp för alla myndigheter för mindre än ett år sedan. Samtidigt som man drog in anslagssparanden. Så ser en regeringsmakt i förfall ut.

Folkpartiet liberalernas satsningar på rättsväsendet

Folkpartiet liberalerna redovisar i denna motion vilka ekonomiska prioriteringar vi vill se för rättsväsendets del 2006. Vi föreslår ett anslag till rättsväsendet på 1 010 miljoner kronor mer än regeringen för 2006. För åren 2007 och 2008 föreslår vi ytterligare 1 010 miljoner kronor mer än regeringen per år.

Kampen mot brottsligheten måste föras över ett brett fält. Förstärkta brottsförebyggande insatser måste ges utrymme tillsammans med tydligare och kraftfullare åtgärder mot dem som faktiskt begår brott. I våra riksdagsmotioner 2005/06, ”Stärk domstolarna och åklagarväsendet”, ”En effektiv polis i medborgarnas tjänst”, ”Nystart för kriminalvården”, ”Stärk tullens brottsbekämpning”, ”Förändringar i straff- och processrätten”, ”Vässa verktygen mot terrorism och organiserad brottslighet”, ”Liberalt fokus på brottsoffer”, ”Nolltolerans mot våld mot kvinnor”, ”Bekämpa ungdomsbrottsligheten”, ”Nyktra åtgärder mot drog- och rattfylleri”, ”Bekämpa narkotikabrottslighet och alkoholmissbruk” samt ”Sexhandeln med kvinnor och barn – en skamfläck för Europa”, utvecklar vi våra synpunkter gällande nödvändiga förändringar av rättsväsendet i kampen mot brottsligheten.

Polisorganisationen

Folkpartiet liberalerna vill öka polisens anslag för 2006 och därför anslår vi 680 miljoner kronor utöver det regeringen föreslår i den nu aktuella budgetpropositionen.

Fler poliser

Det är bra att fler poliser utbildas. Det bidrar till en nödvändig förnyring av poliskåren och förbättrar arbetssituationen på de platser nettotillskottet sker. Dessvärre räcker regeringens politik för polisorganisationen inte till.

Det behövs fler poliser. Folkpartiet liberalerna välkomnar att det i dag finns en utbildningskapacitet på ungefär 1 000 nya poliser per år. För att öka den polisiära närvaron, öka utredningskapaciteten och förebygga brott behövs det fler poliser i Sverige. Folkpartiets mål är att det år 2014 skall finnas 20 000 poliser i Sverige. Om detta skall vara möjligt måste anslaget för att anställa nya poliser säkras för 2007. I Rikspolisstyrelsens budgetunderlag för 2007 och framåt skisserar man på att minska antagningen till polisutbildningen till mellan 300–500 personer per år.

Polisen måste bli effektivare. Det är inte acceptabelt att endast 16 procent av samtliga polisanmälda brott kan bindas till en gärningsman. En mindre andel går vidare till åklagare, en ännu mindre del till domstol och slutligen en ännu mindre del leder till en fällande dom. Riksdagens revisorers rapport (2002/03:19) visade att polisen skriver av 75 procent av alla brottsanmälningar. Merparten av anmälningarna skrevs av direkt utan att någon förundersökning inletts.

Fel! Okänt namn på

När nu polisen får i uppdrag att kraftsamla för att klara upp fler brott så är detta bra. Det är dock allvarligt om detta tillåts påverka satsningar som görs gentemot ungdomars kriminalitet eller narkotika.

Minska nyrekryteringen av kriminella

Nyrekryteringen till kriminaliteten måste stoppas. Av ungdomsbrottslingarna återfaller 70 procent i brott inom tre år efter den vanligaste påföljden vård inom socialtjänsten. Den bästa brottsbekämpningen är att se till att brott över huvud taget inte begås. För det första handlar det om tidiga och tydliga insatser för att förhindra att unga människor går ner sig i kriminalitet. Vill vi minska rekryteringen till framtidens grova kriminalitet, måste vi vara tydliga tidigt. Därför vill vi att svensk polis får utrymme att göra en bred satsning gentemot unga som begår brott för att förhindra att dessa går sig djupare ner i kriminalitet. Våra förslag om tidigare åtgärder kräver också insatser från polisen – inte minst för att utreda alla brott som begås av dem som är under 15 år. Vi vill satsa 100 miljoner kronor extra på att bekämpa ungdomsbrottsligheten, en satsning som sker vid sidan av Folkpartiet liberalernas satsningar på skola, integration och arbete för unga människor.

Fokusera på den grova organiserade brottsligheten

Den grova organiserade brottsligheten breder ut sig. Det är en verklighet som bekräftas av ett flertal myndighetsrapporter (t.ex. Rikskriminalpolisens KUT Rapport 2005:7a).

Vetskapen om att svensk polis lider av strukturella problem är inte ny. I betänkandet från Göteborgskommittén (SOU 2002:122) riktades hård kritik för bristande samordning och ledning av den svenska polisen. Det bekräftades nyligen i rapporten ”Organiserad kriminalitet, grov narkotikabrottslighet” (2004), framtagen inom Regeringens samverkansprojekt ”Mobilisering mot narkotika”. Rapporten pekar på både avsaknaden av en sammanhållen strategi för polisen och ett övergripande samordningsansvar för polisens och tullens samarbete mot narkotikabrottsligheten. Den visar att Sverige ligger långt efter i kampen mot den grova brottsligheten.

Otillräckliga åtgärder mot narkotikainflödet har medfört ökad tillgång till narkotika. Priset på narkotika är i dag rekordlågt. Detta innebär att ännu fler människor riskerar fastna i missbruk med fler brott som följd.

De höga vinsterna och de låga riskerna för upptäckt eller straffpåföljd för t.ex. värdetransport rån underlättar utvecklingen av ökade rån. Detta är på sikt direkt systemhotande och bidrar till att minska såväl medborgarnas trygghet som förutsättningarna för tillväxt. För att finansiera Folkpartiet liberalernas satsningar mot den organiserade brottsligheten tillskjuts polisen 100 miljoner kronor.

Folkpartiet liberalerna vill också att det införs ett nationellt personsäkerhetsprogram för att skydda personer som vittnat mot den organiserade brotts-

ligheten. Programmet ska omfatta även hotade kvinnor. För detta ändamål vill vi satsa 60 miljoner kronor från 2006.

Den övriga av Folkpartiets anvisade förstärkning av polisens budget skall användas till att anställa ytterligare civilanställda och specialister för analyser och utredningar, förbättra ledarskapsutbildningen samt förstärka de speciella enheter inom polisen som arbetar mot särskilda typer av brott, bl.a. narkotikabrott, hatbrott, barnpornografi, våld mot kvinnor och andra grova brott. Vi vill att det bl.a. inrättas fler familjevårdsenheter där polis och åklagare arbetar tillsammans. Av polisväsendets budget vill vi avsätta 10 miljoner kronor mer per år än regeringen till bekämpandet av människohandel.

För att minska polisens utryckningstid och öka effektiviteten i framför allt glesbygden, vill vi att poliser ges möjlighet till en mer flexibel stationering. Det bör finnas möjlighet för poliser att ta med sig polisbilen och delar av utrustningen hem, vilket skulle innebära att fler poliser kan finnas tillgängliga för snabb utryckning vid jourtjänstgöring. För 2006 vill vi därför att en engångssatsning genomförs för polisen i glesbygdsområden.

Fortfarande måste fler icke-polisiära arbetsuppgifter rensas bort. Det kan gälla transporter eller hittegods. Det behövs fler poliser som utför renodlade polisiära arbetsuppgifter och som bidrar till att fler brottsutredningar inleds och avslutas inom kortare tid.

Säkerhetspolisen

Folkpartiet liberalerna menar att Säkerhetspolisen ytterligare behöver stärka sitt arbete när det gäller personskydd och kontraterrorism. Därför anslår vi 55 miljoner kronor mer jämfört med regeringens ramförstärkning av anslagen för 2005. Vi anslår således 30 miljoner kronor mer till Säkerhetspolisen för år 2006 jämfört med regeringen.

Den svenska säkerhetspolisen är en hårt prövad organisation som efter en omfattande omorganisation nu förhoppningsvis kan få ökad effektivitet. Vi föreslår att resursförstärkningen inriktas på förbättrade hotbildsanalyser samt ett fortsatt utökat livvaktsskydd. Vidare menar vi att regeringen måste återkomma till att lägga fram förslag om Säkerhetspolisens långsiktiga organisatoriska framtid. Det senare måste också ingripa förbättrad demokratisk insyn i Säkerhetspolisens arbete.

Vidare krävs anslagsförstärkning för att genomföra de förslag som finns om en effektivare terroristbekämpning som finns i den s.k. 11-septemberutredningen (SOU 2003:32) samt utredningen Polisens behov av stöd i samband med terrorismbekämpning (SOU 2005:70).

Åklagarorganisationen

Folkpartiet liberalerna anser att åklagarväsendet har behov av minst ytterligare 50 miljoner kronor för år 2006 jämfört med regeringens ramförstärkning

Fel! Okänt namn på

av anslagen för 2005. Vi anslår därför 25 miljoner kronor mer till Åklagarmyndigheten för år 2006 jämfört med regeringen.

Åklagarväsendet hade inför 2005 ett anslagssparande om 16 miljoner, som sparats för att smidigt kunna sjösätta den nya enmyndighetsorganisationen. Dessa pengar drogs in av regeringen nio dagar innan reformen och således saknas i dag betydande resurser för den långsiktigt löpande verksamheten. Sammantaget minskade det disponibla ekonomiska utrymmet med 47 miljoner kronor. Riksåklagaren har redovisat sin tveksamhet att genomföra kraftfulla besparingar som första åtgärd i en ny organisation.

Åklagarväsendet utgör en central länk i rättskedjan och står inför allt större behov av fler åklagare och ökad specialisering. Regeringens ryckiga budgetpolitik för åklagarväsendet har medfört stora brister i balansen mellan resurser och arbetsmängd med ökad sjukfrånvaro bland personalen som följd. Vidare finns en oro att kvaliteten blir lidande. Tidigare utvärderingar av t.ex. sexualbrott mot barn har pekat i denna riktning. När det gäller kvinnofridsbrott har Riksåklagaren nyligen initierat en granskning eftersom det endast är mindre än fyra polisanmälda fall av tio som leder till åtal.

Åklagarna har en avgörande betydelse i kampen mot såväl s.k. mängdbrottslighet som mot den organiserade och gränsöverskridande brottsligheten. Utvecklingen av rättsväsendet och av samhället i stort, inte minst gällande ekonomisk brottslighet, miljöbrott och internationell organiserad brottslighet, ställer höga krav på förändring av regelverk, organisation, arbetsmetoder och internationellt rättsligt samarbete. Åklagarväsendet har under senare år arbetat med uppgiften att anpassa och utveckla verksamheten.

Vårt föreslagna anslag bör kunna räcka till ca 70 nya åklagare och bidra till förutsättningar för fortsatt vidareutbildning och specialisering. Vi ser gärna att fokus sätts på ungdomsåklagare för att inom ramen för jouråklagare, dagåklagare och snabbmålsteam ytterligare skynda på hanteringen av unga lagöverträdare och mängdbrott. Riksåklagarens egen begäran om nya ekobrotts-, miljöbrotts-, och organiserade brottspecialister ses som ett minimum.

Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsligheten i Sverige beräknas omsätta över 100 miljarder kronor per år. Enbart skatte- och avgiftsbortfallet till följd av svart arbetskraft beräknas till närmare 60 miljarder kronor per år.

Ekobrottsmyndigheten i form av en egen myndighet bör utveckla sin räckvidd och inkorporeras i den ordinarie åklagarverksamheten i samband med den omorganisation som har föreslagits av Riksåklagaren (RÅ-rapport "Organisation för en effektiv och hög lagföring" den 31/3 2004). Ett antal utredningar har pekat på interna problem för Ekobrottsmyndigheten med att få en fungerande verksamhet, tillräckligt effektiv styrning och omfattande administrationskostnader. Trots ett ökat effektivitetsarbete på senare år pekar det mesta på att duktiga åklagare, poliser och annan personal inom Ekobrottsmyndigheten skulle kunna utföra sitt arbete effektivare inom en sammanhåll-

len åklagarorganisation. Resurseffektiviseringen skulle leda till fler operativa åklagare i arbete.

Domstolsväsendet

Folkpartiet liberalerna anser att domstolsväsendet har behov av minst ytterligare 195 miljoner kronor för år 2006 jämfört med regeringens ramförstärkning av anslagen för 2005. Vi anslår därför 105 miljoner kronor mer till domstolsväsendet för år 2006 jämfört med regeringen.

Ett starkt, oberoende och rättssäkert domstolsväsende utgör en central del av en rättsstat. Sverige har en kompetent och engagerad domarkår som dock tvingas arbeta under hårt tryck och ansträngd ekonomi efter elva år av socialdemokratiskt styre. Domstolsväsendet står inför stora utmaningar. Av de effektivitetsmål som regeringen har satt upp för domstolarna är det få som uppnås.

Bara det ökande antalet mål, som domstolarna tar hand om, krävde enligt Domstolsverkets bedömning i augusti 2004 en höjning de följande åren med 200 miljoner kronor per år.

I december 2004 tog riksdagen beslut om att öka anslagen till domstolsväsendet med 110 miljoner kronor för år 2005 utöver den sedvanliga löneuppräkningen. Detta menade Folkpartiet liberalerna var en svag satsning, eftersom det var tydligt att domstolarna redan var underfinansierade. I regeringsbrevet visade det sig dock att regeringen minskade det av riksdagen beslutade anslaget till domstolarna ytterligare, genom att dra in 0,6 procent av anslaget, motsvarande 24 miljoner kronor. Samtidigt bestämde regeringen att Domstolsverkets anslagskredit, som en tid varit fullt utnyttjad till maximibeloppet om 130 miljoner kronor för att bl.a. genomföra yttre reformer i organisationen, ska vara nollad senast vid 2005 års utgång. Den beslutade anslagsökningen om 110 miljoner kronor kommer att förändras till en anslagsminskning om 44 miljoner kronor under 2005. Det katastrofala läget mildrades något ur likviditetsperspektiv genom att 175 miljoner kronor tillfördes i tilläggsbudgeten för 2005. Detta tillskott avsåg dock kostnader under innevarande år för den kommande reformen för en ny instans- och processordning. På ”reformsidan” måste också tas med den ökade arbetsbelastningen till följd av att beslut om färdtjänst och riksfärdtjänst nu kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Till detta skall läggas ökade kostnader till följd av försöket med s.k. trängselavgifter i Stockholm.

Alltfler förundras över regeringens behandling av domstolsväsendet: ”Det ansträngda arbetsläget hos tingsrätterna har dock påverkat ärendebalanserna och därmed också de totala genomströmningstiderna inom rättskedjan.” (Åklagarmyndighetens årsredovisning 2004). Från domstolschefshåll har man skrivit upprop och artiklar på temat ”Landets domstolar svälts ut” och ”Rätts säkerheten hotad”.

Satsningar på poliser och åklagare blir meningslösa om inte resurser samtidigt avsätts för att de färdigutredda brotten skall kunna avgöras inom rimlig tid i domstol. Regeringen har under en längre tid negligerat behovet av utö-

Fel! Okänt namn på

kade resurser till följd av en kraftigt ökad måltillströmning både till tings- och länsrätter. Det har blivit medborgarna som kommit i kläm när domstolarnas handläggningstider ökat. Viktiga utbildnings- och specialiseringsinsatser har lagts på is. Det pågående arbetet med att reformera tingsrättsorganisationen – med omfattande sammanläggningar av tingsrätter runt om i landet – sker utan en heltäckande analys av såväl ekonomiska konsekvenser som följderna för medborgarna gällande bl.a. tillgänglighet.

Folkpartiet liberalerna anser att regeringens politik inte medför en önskvärd utveckling av domstolsväsendet. Vårt föreslagna anslag bör kunna räcka till fler domare samt till utbildningsåtgärder och fortsatt översyn av domstolslokalerna ur säkerhetsaspekter samt ur vittnes- och målsägandeaspekter. Vi välkomnar ökningen av antalet notarier i domstolarna, men menar att man bör överväga att permanenta dessa tjänster och inte se dem som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Kriminalvården

Folkpartiet liberalerna anser att kriminalvården har behov av minst ytterligare 800 miljoner kronor för år 2006 jämfört med regeringens ramförstärkning av anslagen för 2005. Vi anslår därför 150 miljoner kronor mer till kriminalvården för år 2006 jämfört med regeringen.

Den svenska kriminalvården står inför stora utmaningar. På två år har det s.k. fängtalet (det totala antalet frihetsberövade per 100 000 invånare) växt från 73 (2002) till 82 (2004). Den synbara nedgången i beläggningsläget 2004 är till stor del en schimär till följd av felaktigt tillgodoräknande av s.k. beredskapsplatser.

Statskontoret har i rapporten Effektivitetsgranskning av kriminalvården (2003:20) redovisat omfattande problembilder samt ett betydande behov av reformering av den svenska kriminalvården. Den av regeringen föreslagna förändringen till en myndighet löser endast delvis strukturproblemet.

Platsbristen och dubbelbeläggningen vid häkten och anstalter är fortsatt oacceptabel. Bristen på platser med tydlig psykiatriprofil är särskilt uppenbar vid sidan av högsäkerhetsplatser. Säkerhetssituationen är på vissa anstalter fortfarande otillfredsställande. Möjligheterna till arbete, utbildning eller behandling fortsätter att minska för de intagna och den outnyttjade tiden fortsätter att öka.

Det ökade anslag som Folkpartiet liberalerna anvisar skall framför allt inriktas på förbättrad säkerhet, utökad behandlingsverksamhet – bl.a. av män som är dömda för misshandel av kvinnor i nära relationer, för rattfylleri-dömda och för narkotikamissbrukare – samt till bekämpande av inflödet av narkotika på anstalterna. Fler narkotikahundar behövs. Personalstyrkan inom kriminalvården måste få ökade utbildningsinsatser. Insatserna mot vapen och mobiltelefoner på anstalterna måste intensifieras. Utvecklingen mot ökad självförvaltning bör påskyndas och förberedelserna inför frigivningen förbättras.

Rättshjälpkostnader

Folkpartiet liberalerna anser att möjligheten att få rättshjälp måste utökas och att anslaget för detta ändamål bör ökas. Vi anslår därför 30 miljoner kronor mer till rättshjälpkostnader för år 2006 jämfört med regeringen.

Alla medborgare måste känna att det finns en verklig möjlighet att få sin sak prövad i domstol vid en tvist. Den svenska rättshjälpslagstiftningen innebär sedan slutet av 1990-talet i korthet att den som har en rättsskyddsförsäkring som täcker den aktuella angelägenheten inte ska få rättshjälp. Inte heller den som, med hänsyn till sitt försäkringsskydd i övrigt, sina ekonomiska eller personliga förhållanden, borde haft en rättsskyddsförsäkring, får i dag tillgång till rättshjälp.

Vi ser med oro att regeringen med sina direktiv till översynen av lagen om målsägandebiträde riskerar att minska tillgången till ett kvalificerat brottsofferstöd.

Folkpartiet liberalerna menar dock att det aldrig får vara en ekonomisk fråga att kunna hävda sin rätt i domstol. Särskilt i de s.k. familjemålen har effekterna av den försämrade eller uteblivna rättshjälpen påverkat utvecklingen negativt. Föräldrar kan i dag inte få rättshjälp utan att föra en tvist till domstol. Härigenom uppmuntras parter att driva vårdnadsprocesser i domstol i stället för att hitta samförståndslösningar. Vidare är det ett praktiskt betydande problem att rättsskyddet i de vanligaste hem- och bilförsäkringarna har sådana begränsningar att det är svårt att vid en tvist om t.ex. en trafikskada kunna driva målet ända till en eventuell hovrättsförhandling. Rättshjälpens anslagsram måste därför till att börja med förstärkas med de av Folkpartiet liberalerna anvisade medlen.

Folkpartiets anslagsförslag för 2007 och 2008

Anslag (tusental kr)	Regeringens anslag 2007	Förändr. fp 2007	Regeringens anslag 2008	Förändr. fp 2008
4:1 Polisorganisationen	16 669 600	+750 000	16 955 700	+750 000
4:2 Säkerhetspolisen	713 000	+30 000	724 600	+30 000
4:3 Åklagarorganisationen	900 600	+25 000	915 100	+25 000
4:5 Domstolsväsendet m.m.	4 245 600	+105 000	4 284 800	+105 000
4:6 Kriminalvården	6 175 100	+80 000	6 286 800	+80 000
4:7 BRÅ	61 413	-10 000	62 836	-10 000
4:12 Rättshjälpkostn. m.m.	1 208 700	+30 000	1 218 300	+30 000
Tot.	30 744 100	+1 010 000	31 230 700	+1 010 000

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 oktober 2005

Johan Pehrson (fp)

Torkild Strandberg (fp)

Jan Ertsborn (fp)

Cecilia Wigström (fp)

Karin Granbom (fp)

Helena Bargholtz (fp)